

УДК 339.9

ПОЖАР Тетяна Олександрівна, старший викладач кафедри фінансів ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України», кандидат економічних наук

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

У сучасних умовах розвитку економіки, участю України в інтеграційних та глобалізаційних процесах важливим елементом економічної безпеки країни є її фінансова безпека. Рівень розвинення світових фінансових систем відіграє визначальну роль у формуванні та ефективному функціонуванні економіки кожної країни, тому глобалізація, як об'єктивний процес, все більше впливає на розвиток і стан держави. У зв'язку з цим, питання посилення фінансової безпеки є одним із першочергових завдань забезпечення економічної безпеки України.

В економічній науці увага вчених останнім часом приділялася переважно дослідженням проблем забезпечення економічної безпеки країни, проте сьогодні з'являється все більше робіт присвячених фінансовій безпеці держави. Так, питаннями дослідження фінансової безпеки, зокрема у розрізі впливу глобалізаційних процесів, займаються такі вітчизняні науковці, як Ткаленко С., Даценко В. В., Шевченко Н. І., Кульпінський С., Єрмошенко М.М., Гальчинський А. С. та інші.

Процеси формування єдиного глобального світового господарства розпочалися на початку ХХІ століття і характеризуються глобалізацією фінансових систем країн світу. Це вимагає від кожної держави розробки і впровадження принципово нових підходів до забезпечення фінансової безпеки, застосування відповідних стратегічних заходів для досягнення поставлених завдань.

Економіка України гостро відчула на собі перші негативні наслідки глобалізації під час фінансової кризи 1998 року. Це стало початком роботи над питаннями фінансової безпеки країни. Тому, необхідно було розробити та впровадити механізми попередження подібних потрясінь, їх запобігання та прогнозування.

Фінансова безпека держави як поняття характеризується по-різному. Відзначимо, що під фінансовою безпекою прийнято розуміти такий стан фінансової, грошово-кредитної, валютної, бюджетної та банківської систем, який характеризується збалансованістю, стійкістю до впливу негативних факторів, здатністю забезпечити ефективне функціонування та стале економічне зростання.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ:

*Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Актуальні питання безпеки фінансової системи держави»,
м. Харків, 21 лютого 2014 року*

Також фінансова безпека держави визначається як рух фінансових потоків в країні, завдяки якому забезпечується стабільне функціонування фінансової системи, відбувається захист національних інтересів щодо фінансової сфери від впливу негативних проявів зовнішніх та внутрішніх загроз. До національних інтересів країни в фінансовій сфері потрібно віднести: ефективність системи управління і регулювання державними фінансами, стабільність національної грошової одиниці, ефективність податкової системи, сприятливий інвестиційний клімат тощо.

Зовнішні та внутрішні загрози, які можуть впливати на стан фінансової системи та рівень її захищеності, для кожної з країн світу є різними. Щодо України, то внутрішні загрози переважно є наслідками неправильної фінансово-економічної політики, зловживаннями в управлінні фінансовою системою, помилками і прорахунками владних інституцій.

До зовнішніх загроз можна віднести ризик фінансових криз, коливання валютних курсів, біржових індексів, спекулятивні операції з цінними паперами, збільшення масштабів відмивання грошей. Крім цього, з'являються певні можливості для ухилення від сплати податків у зв'язку з існуванням офшорних зон, змінюються інвестиційні процеси.

На наш погляд, найбільш суттєвим фактором, який відчутно впливає на стабільність як світової, так і національної фінансової систем є збільшення обсягів руху спекулятивного капіталу. Всі ці процеси, які породжуються глобалізацією, призводять до того, що забезпечення фінансової безпеки країн у всьому світі дедалі ускладнюється. Тому, з початком процесів глобалізації фінансову безпеку необхідно розглядати не тільки як компонент економічної безпеки країни, а й як компонент національної безпеки держави.

Отже, розвиток України, як держави, яка здатна інтегруватися у новий світовий економічний простір, і при цьому підтримувати ефективно функціонування національної економічної системи та протистояти зовнішнім загрозам, потребує дійового вирішення питань щодо забезпечення високого рівня економічної безпеки як в цілому, так і такої її важливої складової, як фінансова безпека.

Одержано 2.02.2014